

K TÝLOVÉMU ZABEZPEČENÍ BOJOVÉ ČINNOSTI LETECTVA

S rozvojem vojenského umění a taktiky a se zaváděním nové techniky do výzbroje armády jsou zvyšovány nároky i na týlové zabezpečení bojové činnosti vojsk.

Letectvo prochází v současné době řadou změn. Zvláště jde o organizační změny, které reagují na nové požadavky vedení bojové činnosti, a dále o kvalitativní změny, uskutečňované přezbrojením leteckých jednotek. Na všechny tyto změny reagujeme i v celém systému týlového zabezpečení letectva, jehož hlavním úkolem zůstává všestranné zabezpečení bojové činnosti leteckých svazků a útvarů. V jednotlivých podsystémech týlového zabezpečení plní tyl letectva tyto úkoly v:

- organizaci týlu zabezpečuje přípravu, rozvíjení a přesuny týlových útvarů a zařízení pro všestranné zabezpečení sestavy letectva za všech podmínek a plní opatření k ochraně proti zbraním hromadného ničení a ochraně i obraně týlových objektů s důrazem na obranu letišť,
- materiálním zabezpečením zásobuje letecké svazky, útvary a zařízení všemi druhy materiálních prostředků,
- technickým zabezpečením zajišťuje spolehlivou činnost výzbroje a bojové techniky a jejich maximální návratnost v průběhu vedení operací,
- ženiijním letištním zabezpečením plní úkoly, které vyplývají z přípravy, údržby, obnovy a výstavby letištní sítě,
- letištním technickým zabezpečením zajišťuje celý komplex činností, které jsou spojeny bezprostředně s přípravou letounů a letišť k letové činnosti,
- zdravotnickým zabezpečením řeší organizaci a léčebně odsunová, hygienická i protiepidemická opatření a zásobování vojsk zdravotnickým materiálem,
- dopravně zásobovacím zabezpečením přisunuje potřebné materiální prostředky a zajišťuje přesuny pozemních sledů,
- veterinárním zabezpečením organizuje nepřetržitý průzkum, veterinární dohled na zásobování vojsk potravinami, řeší protizootická opatření a péči o vojenská zvířata.

Obsah úkolů týlového zabezpečení je stejný jak u frontového, tak i u vojenského letectva. U frontového letectva jsou tyto úkoly plněny týlem frontového letectva a u vojskového letectva se na jejich plnění podílí týlové jednotky a útvary vojskového letectva společně s týly vševojskových svazků a svazů.

Frontové letectvo má samostatný týl, který je schopen autonomně plnit všechny úkoly týlového zabezpečení leteckých svazků a útvarů. Týl tohoto letectva zahrnuje přibližně 80 týlových svazků, útvarů a zařízení. Mezi hlavní patří letecká týlová základna s jednotkami obsluhy a polními sklady, automobilní prapory, polní pekárny, technické opravy, letištní prapory, letecké stavební prapory a další.

Hlavním článkem týlového zabezpečení leteckých útvarů jsou letištní prapory a roty. Tyto jednotky bezprostředně zabezpečují letky a letecké útvary na jednom nebo více letištích. Veškerý spotřebovaný materiál je doplňován z letecké týlové základny nebo jejího oddělení.

U vojskového letectva jsou úkoly týlového zabezpečení plněny v návaznosti na prapory a brigády materiálního zabezpečení vševojskových svazků a svazů, do kterých jsou jednotky vojskového letectva začleněny. Bezprostřední zabezpečení útvarů a jednotek tohoto druhu letectva uskutečňují obdobně jako u frontového letectva, letištní prapory, roty a organické týly. Zvláštností je dvojitý tok přisunovaného materiálu. Vševojskovým materiálem jsou jednotky doplňovány z praporů a brigád materiálního zabezpečení, tzn. stejným způsobem jako vševojskové svazky a útvary. Leteckým technickým materiálem a leteckou municí jsou tyto útvary zabezpečovány týlem frontového letectva z letecké týlové základny do výdejních míst určených pro vojskové letectvo.

V systému **dopravního zabezpečení** je uplatňována zásada odpovědnosti nadřízeného za včasné dodání materiálu. Pro jeho přísun je rozhodující automobilová doprava. Železniční je využívána pouze pro přísun materiálu do letecké týlové základny. V dalších etapách přísun zabezpečují automobilní prapory, nebo v případě menších vzdáleností, je odběr uskutečňován s využitím vlastních dopravních prostředků útvarů. Dopravní zabezpečení vojskového a frontového letectva má určité zvláštnosti, které vyplývají z toho, že frontové letectvo je rozmístováno 60–350 km od linie fronty, zatímco vojskové letectvo působí z ploch vzdálených 8–50 km od předního okraje.

Značné nároky na materiální prostředky všeho druhu, možnost vysokých ztrát techniky a zásob materiálu i obtížnost jejich doplňování zvyšují požadavky na organizaci a řízení týlového zabezpečení.

Zavádění nové letecké techniky do výzbroje letectva vyžaduje kvalitativní i kvantitativní nárůst materiálních prostředků. Celková potřeba materiálu na zabezpečení útočné operace frontu se u frontového letectva zvýšila v posledních letech o 25 %. Z tohoto množství představuje letecká munice 32 % a letecké pohonné hmoty 30 %. Přezbrojením na novou leteckou techniku se zvýšila hmotnost jednoho palebného průměru letecké munice leteckého útvaru o 150–200 tun a plukovní náplň LPH o 80–120 t paliva.

Včasný přísun velkého množství materiálu vyžaduje kromě přesného zplánování dopravních možností řešit hlavně otázky manipulace s materiálem. Bez využívání paletizace, kontejnerizace a mechanizačních prostředků nelze v dnešní době náročné úkoly doplňování vojsk spotřebovaným materiálem splnit. Proto těmto otázkám věnujeme náležitou pozornost.

Velký rozmach bojové činnosti, která zahrnuje celou hloubku rozvíjení uskupení ozbrojených sil a týlových objektů na válčisti přinesl řadu nových prvků vedení bojové činnosti. Velmi důležitým a náročným úkolem pro letecké týly bude zejména zabezpečení činnosti leteckých jednotek začleněných do operačních manévrovacích skupin. Složení leteckých týlových jednotek musí zabezpečit jejich vysokou mobilitu a schopnost působení bez dlouhodobého doplňování materiálu.

Možnost nenadálého rozpoutání války nepřitelem a náhlých operačních změn v situaci vyžaduje od leteckého týlu jeho vysokou bojovou pohotovost a připravenost k okamžitému plnění úkolů všestranného zabezpečení bojové činnosti letectva. Již v míru jsou přijímána opatření, která urychlují rozvinutí týlu letectva a nepřetržité zabezpečení

bojové činnosti leteckých svazků, útvarů a jednotek. Tato opatření zahrnují zejména zodolňování celé sestavy letectva při jeho rozmístění na operačních letištích, zvyšování pohyblivých zásob hlavních druhů materiálu na vojskovém stupni, vyčlenění potřebného množství materiálních prostředků a jejich předsunutí do předpokládaných prostorů činnosti letectva a urychlování rozvinutí polního zásobovacího systému.

Vysoká manévrovací schopnost letectva vytváří podmínky pro jeho přemísťování na jiné směry nebo na letiště sousedních států. Proto důležitým úkolem leteckého týlu je zabezpečení i spojeneckého letectva. Splnění tohoto úkolu vyžaduje zejména vyčlenění potřebného množství materiálu, přípravu zabezpečovacích jednotek a letišť pro rozptýlené rozmístění letectva. Hlavní zásadou týlového zabezpečení letectva spojeneckých vojsk při společné činnosti je vzájemné poskytování pomoci při přistání leteckých svazků, útvarů a jednotlivých letounů (vrtulníků) na letištích jiných armád, na jejichž letiště spojenecké letectvo přistálo. Na těchto letištích je nutné organizovat všechny druhy zabezpečení, tj. doplnění PHM a ostatních zásob, všestranné zajištění létajícího personálu atd. V souvislosti s tím má důležitý význam používání standardních a unifikovaných prostředků k doplňování letounů PHM a provozními plyny.

Náročnost velení a řízení týlu letectva, která vyplývá z rostoucího rozmachu operací a častých změn ve vývoji situací, vyžaduje v daleko větší míře řešit otázky součinnosti. Rozhodující v tomto směru zůstává součinnost mezi týlem frontového letectva a týlem frontu, ve které jsou řešeny všechny hlavní otázky týlového zabezpečení letectva s důrazem na přísun materiálu do letecké týlové základny a zdravotnické zabezpečení. V rámci letectva je nutná úzká součinnost mezi týlem frontového letectva a letectva vševojskových armád. I přes relativní samostatnost těchto dvou prvků je zapotřebí společně řešit v týlovém zabezpečení řadu otázek, především zásobování leteckým technickým materiálem a leteckou municí.

Nepřetržitě, úplné a včasné týlové zabezpečení letectva vyžaduje hledat stále nové, efektivnější a spolehlivější formy a metody práce týlu. Hlavní směry ve zkvalitnění týlového zabezpečení letectva je nutné spatřovat zejména v řešení organizačních otázek, přípravě kádrů a v materiálně technickém zabezpečení týlu.

V oblasti organizační je v současné době v našem letectvu přijímána řada opatření, ve kterých jde hlavně o strukturální změny a redislokace některých leteckých útvarů nebo jejich částí. Nové organizační struktury řeší zejména zkvalitnění velení vojskovému letectvu a jeho zásobování leteckým technickým materiálem a leteckou municí. Bylo by vhodné, podle mého názoru, u vševojskových svazů vytvořit kromě jiných orgánů i týlové orgány k řízení týlového zabezpečení útvarů a jednotek vojskového letectva. Na tomto stupni by bylo účelné vytvořit rotu materiálního zabezpečení letectva, která by udržovala stanovené zásoby leteckého technického materiálu, letecké munice a leteckých pohonných hmot a zajišťovala by přísun tohoto materiálu k vojskům. Stejná rota by mohla být vytvořena i ve frontové brigádě materiálního zabezpečení, čímž by bylo dosaženo jednotného rozložení a výše zásob na určených zásobovacích stupních ve všech druzích materiálu.

K plnění úkolů ženíšního letištního zabezpečení a zejména pro přípravu potřebných letištních ploch k činnosti letectva vševojskového svazu by napomohlo vytvoření roty letištního zabezpečení.

Ve frontovém letectvu by bylo účelné uskutečnit některá opatření, která zabezpečí okamžité použití operačních letišť. Považuji za vhodné provést i určité strukturální změny v týlu leteckých svazků, a to tak, aby systém týlového zabezpečení a výše pohyblivých zásob na jednotlivých stupních byl podobný systému vševojskových svazků.

Důležitým článkem dalšího zkvalitňování týlového zabezpečení vojskového letectva je **příprava** týlových funkcionářů všech stupňů. Prvořadé úkoly zde má vojenské školství,

kteřé musí připravit teoreticky fundované týlové kádry s maximálně možnou úrovní získání základních praktických dovedností a návyků. V tomto směru jsme přijali konkrétní opatření a učební programy byly upraveny v souladu s těmito požadavky.

Oblast **velení a řízení** je dnes již nerozlučně spjata s používáním moderní výpočetní techniky. Ke kvalitě zrychlení rozhodovacího procesu a řešení otázek materiálního zabezpečení používáme řadu projektů, které umožňují objektivně přijmout optimální rozhodnutí. Proto v přípravě kádrů klademe důraz na přípravu týlových funkcí k používání nejnovější výpočetní techniky, aby byli schopni plnohodnotně využívat zaváděné automatizované systémy velení a řízení týlu.

Zabezpečit kvalitně novou leteckou techniku předpokládá mít adekvátní technické a materiální prostředky. Obsluha současných typů letecké techniky vyžaduje řadu nových, dosud nepoužívaných prostředků pro přípravu letounu k vedení boje. Prostředky k zabezpečení opakovaného vzletu letounů musí svou kapacitou a technickými parametry odpovídat potřebám nové letecké techniky. Jde zejména o plniče pohonných hmot, technických kapalin a plynů, které by měly zabezpečit doplnění letounů v co nejkratším čase a s požadovanou kvalitou doplňovaných hmot.

Nárůst potřeby všech druhů materiálu a s tím spojené požadavky na přísun vyžadují zvýšení **kapacit dopravních prostředků**. Příslušné jednotky leteckého týlu jsou proto vybavovány technikou s větší přepravní kapacitou. U automobilních cisteren dosahuje přepravní kapacita 17 000 litrů (v blízké perspektivě může být i větší), u nákladních vozidel 20 tun. V současné době přepravní kapacita dopravních jednotek letištních praporů zabezpečuje vezení zásob na 3–4 dny bojové činnosti a kapacita automobilních praporů frontového letectva zabezpečuje přepravu 10 000–11 000 t/m³ materiálu. Tyto kapacity zabezpečují splnění všech úkolů spojených s doplňováním materiálních prostředků.

Přísun materiálu je stále více limitován možnostmi jeho **zmanipulování**. Požadavek zkrácení doby nakládání a vykládání materiálu je vázán hlavně na jeho paletizaci a používání mechanizačních prostředků k manipulaci s ním. Zatím jsme dosáhli u zásob frontového letectva 60 % zpaletizování materiálu a přijímáme další opatření, abychom dosáhli 85–90 %.

Ke zvýšení **odolnosti zásob** jsou v současné době dokončovány železobetonové úkryty leteckého technického materiálu i munice a podzemní sklady PHM; pokračujeme v odolnění zásob LM.

S cílem přiblížit pohyblivé zásoby místům spotřeby je již v míru řešen a v určených prostorech uložen armádní palebný průměr letecké munice, komplet přídatných nádrží a určené množství LPH.

Zkvalitňování týlového zabezpečení bojové činnosti letectva je nepřetržitým procesem, kterému je věnována trvalá pozornost. Hlavním cílem je zkoumat stále efektivnější, operativnější a spolehlivější metody i formy velení a řízení týlu letectva, zavádět účinnější systém materiálního a zdravotnického zabezpečení a soustavně zvyšovat bojovou pohotovost a připravenost leteckého týlu k včasnému a úplnému zabezpečení bojové činnosti letectva. Při zdokonalování týlového zabezpečení frontového a vojskového letectva je nutné uplatňovat požadavek integrace všech týlových orgánů v jednom celku, aby celý systém materiálního a zdravotnického zabezpečení vyloučil zvláštnosti a disproporce. Tím bude splněn požadavek na jednotný systém řízení týlového zabezpečení a velení týlu letectva a pozemního vojska.

Praktické poznatky a zkušenosti ze cvičení svědčí o tom, že přijímaná opatření v systému týlového zabezpečení letectva kladně ovlivňují bojovou činnost leteckých svazků, útvarů a jednotek a mají výrazný podíl na úspěšném splnění náročných úkolů.